

Maria Rychlewska

Dr Kazimiera Kutrzebianka

Ochrona Zabytków 13/1-4 (48-51), 99

1960

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W dniu 1 września 1960 r. przypadł jubileusz 25-lecia pracy na stanowisku dyrektora Muzeum Narodowego w Warszawie prof. dr Stanisława Lorentza. Z tej uroczystej okazji Redakcja „Ochrony Zabytków” przekazuje zasłużonemu Jubilatowi i członkowi Kolegium Redakcyjnego naszego kwartalnika najlepsze życzenia.

Komitet Historii Nauki Polskiej Akademii Nauk podjął inwentaryzację zabytkowych przyrządów i instrumentów naukowych, prowadzoną z inicjatywy UNESCO w skali ogólnosiwiatowej przez Międzynarodową Unię Historii i Filozofii Nauki w Paryżu i specjalnie powołaną Komisję Światowego Inwentarza Zabytkowych Przyrządów Naukowych.

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk podjął w 1960 roku rejestrację średniowiecznych rękopisów i utworów literackich w Polsce. Kartoteka, która objąć ma wszystkie średniowieczne rękopisy w Polsce i z Polską związane, jest opracowywana przy współpracy Biblioteki Narodowej w Warszawie, Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie i innych zainteresowanych instytucji. Etapem wstępnym rejestracji było opracowanie ukończone już kartoteki zbiorów posiadających rękopisy średniowieczne.

J. P.

NEKROLOGI

Dr Kazimiera Kutrzebianka, długoletni pracownik w Dziale Inwentaryzacji Zabytków Sztuki zmarła w Jordanowie w dniu 8 września 1960 r. Pracę inwentaryzatorską rozpoczęła w r. 1939 od powiatu myślenickiego i zabytków miasta Myślenic, kontynuując badania historyczne dziejów miasta prowadzone przez jej ojca. Wojna przerwała inwentaryzację, do której powróciła w r. 1945; odtąd przez lat trzynaście przemierzała rozległe powiaty: myślenicki w r. 1945/46, olkuski w 1947, pińczowski 1949/50, buski w 1951, opatowski, chełmski, milecki, kolbuszowski, pow. Tomaszów Lubelski w latach 1954—5, sanocki w 1956, pow. Nisko. Ostatnią pracą, podjętą w r. 1957, była inwentaryzacja pow. gliwickiego, której nie mogła już ukończyć z powodu gasnącego wzroku. Po przebyciu dwóch operacji oczu podjęła, nową dla siebie, dziedzinę pracy muzealnej w Zbiorach Czartoryskich. Suche wyliczenie zinventaryzowanych powiatów nie daje pojęcia o niezwykłym umiłowaniu kultury polskiej i zapale, jakim była przejęta w ratowaniu ginących zabytków sztuki. Prze-

bywając w terenie i badając pomniki kultury i sztuki dostarczała nie tylko tekstów do wydawanych katalogów zabytków lecz ratowała je, wysyłając, poza podjętymi pracami, jeszcze szczegółowe sprawozdania o groźnym stanie budowli historycznych. W czasie zjazdu historyków sztuki we wrześniu r. 1956 w Krakowie mówiła o trudnościach na jakie natrafiła w swej pracy inwentaryzacji i ratowaniu zabytków. Nadmierne trudy pracy inwentaryzatorskiej w powiatach słabo zaludnionych, pozbawionych środków lokomocji, złe warunki terenowe, przemierzanie nie odminowanych dużych połaci w pow. buskim, błotniste drogi w pow. pińczowskim — wszystko to było wysiłkiem nadmiernym i wyczerpywało Jej organizm.

W uznaniu zasług położonych dla ochrony zabytków, na wniosek Wydziału Kultury i Sztuki w Krakowie, przyznano w r. 1958 dr Kazimierze Kutrzebiance Złoty Krzyż Zasługi.

Kiedy nie mogła już, z powodu stanu zdrowia, kontynuować umiłowanej pracy w terenie, zorganizowała wśród harcerzy w Jordanowie szkolenie opiekunów społecznych dla ochrony zabytków sztuki i przyrody w powiatach suchkim i myślenickim i rozwijała wśród młodzieży zrozumienie dla idei ochrony skarbów kultury. Do ostatnich dni zajęta była pisaniem artykułów na temat polskich zabytków sztuki, przeznaczonych dla różnych czasopism krajowych. Ostatnim czynem społecznym było przeznaczenie testamentem domu w Jordanowie stanowiącego Jej własność, na rzecz Domu Starców lub schroniska dla sierot.

Dr Maria Rychlewska

Dnia 20 sierpnia 1960 r. zmarł zasłużony artysta, malarz konserwator **Feliks Konecki**. Był członkiem Sekcji Konserwacji Oddziału Warszawskiego Związku Polskich Artystów Plastyków.

Urodzony w Łowiczu w 1873 r. odbywał studia artystyczne w Krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych w pracowniach profesorów Unierzyskiego i Jacka Malczewskiego, następnie w Wiedniu i Monachium. Zmarły poświęcił się zagadnieniom malarstwa monumentalnego i był jednym z pierwszych, który u nas przeprowadzał konserwację zabytków malarstwa ściennego. Prócz prac z dziedziny malarstwa ściennego i polichromii rzeźb, z których ważniejsze znajdują się w Myślenicach, Trzebini, na Podkarpaciu, w Zawierciu i Grasnowie na Kujawach — Zmarły przeprowadził szereg trudnych i ciekawych prac konserwatorskich, jak np. konser-